

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Кафедра теорії спорту та фізичної культури

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРОФЕСІЙНИЙ СПОРТ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 01 Освіта

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність: 017 Фізична культура і спорт

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення: факультет фізичної культури і спорту, факультет підвищення кваліфікації, перепідготовки, післядипломної та заочної освіти

(назва інституту, факультету, відділення)

рівень вищої освіти МАГІСТР

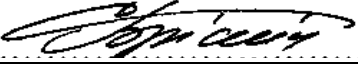
Робоча програма з дисципліни «Професійний спорт» для магістрів, що навчаються за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

IX семестр (денна форма навчання), XI семестр (заочна форма навчання).

Розробник: к.п.н., професор Линець М. М.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії спорту та фізичної культури від 28.08.18 р. протокол № 1

Завідувач кафедри Теорії спорту та фізичної культури

_____ (підпис)

(Бріскін Ю.А.)
(прізвище та ініціали)

Робоча програма затверджена на засіданні Ради факультету фізичної культури і спорту

Голова _____
(підпис)

(_____)
(прізвище та ініціали)

Робоча програма затверджена на засіданні Ради факультету ПК ПП ПЗО

Голова _____
(підпис)

(_____)
(прізвище та ініціали)

© _____, 20__ рік
© _____, 20__ рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	01 освіта Галузь знань	Нормативна	
Модуль 1	Спеціальність: 017 – Фізична культура і спорт	Рік підготовки:	
Змістових модулів 2		5-й	6-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		IX-й	XI-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента - 4	Рівень вищої освіти: магістр	Лекції	
		20 год.	16 год.
		Практичні, семінарські	
		22 год.	10 год.
		Самостійна робота	
		48 год.	64 год.
		Вид контролю: іспит	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 42/48

для заочної форми навчання – 26/64

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни “Професійний спорт” – науково-методичне обґрунтування сучасної системи ефективного функціонування професійного спорту та підготовки професійних спортсменів з урахуванням особливостей видів спорту та комерційних засад.

Завданнями дисципліни є: узагальнення світового, перш за все північно-американського, досвіду викладаються організаційно-правові і економічні основи професійного спорту та особливості побудови систем змагань, відбору і підготовки професійних спортсменів.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми магістри повинні:

знати: організаційну структуру професійних ліг та клубів, основи правового регулювання у північно-американському та європейському професійному спорті; особливості конкурентної боротьби у професійному спорті, основні показники комерційної діяльності професійних ліг.

вміти: визначати територіальні особливості професійного спорту, самостійно підготувати моделі основних нормативно-правових документів професійного спорту; визначати фактори що сприяють зростанню відвідуваності змагань та пріоритетні джерела прибутків у різних видах професійного спорту.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Соціальні основи розвитку професійного спорту.

Тема 1. (1-2-е заняття) Організаційно-правові основи професійного спорту.

Ліга як основна структурна одиниця професійного спорту. Статут професійної спортивної ліги. Організаційна структура професійного спортивного клубу (команди). Основи правового регулювання у професійному спорті. Правові основи професійного спорту в Європі. Трудові взаємовідносини у професійному спорті. Система заходів обмеження прав спортсменів. Асоціації спортсменів професійних ліг.

Тема 2. (3-4-е заняття). Економічні основи розвитку професійного спорту.

Монополія і конкуренція у спортивному бізнесі. Джерела прибутків у професійному спорті. Статті видатків у професійному спорті.

Змістовий модуль 2. Системи підготовки спортсменів у професійному спорті.

Тема 3. (5-6-е заняття) Системи змагань у професійних видах спорту.

Чинники економічної ефективності систем змагань у професійному спорті. Порівняльний аналіз систем змагань в NBA, MLB, NFL та NHL. Системи змагань в інших видах спорту (тенісі, боксі, велоспорті, автоперегонах, легкій атлетиці).

Тема 4. (7-8-е заняття). Системи відбору новачків у професійному спорті.

Сутність системи “драфт” і її вплив на економічну ефективність діяльності у професійному спорті (драфт-лотерея, драфт розширення, драфт відмов). Відбір

новачків в NBA. Система відбору спортсменів в MLB. Особливості відбору новачків в NFL. Відбір новачків в NHL.

Відбір пілотів до гонок “Формула – 1”. Система відбору велогонщиків до участі у професійних шосейних гонках. Особливості відбору спортсменів у професійному боксі. Система відбору спортсменів у професійному тенісі.

Тема 5. (9-10-е заняття). Особливості підготовки професійних спортсменів в індивідуальних та індивідуально-командних видах професійного спорту.

Системи підготовки професійних спортсменів в ігрових видах спорту. Особливості підготовки професійних тенісистів у провідних “тенісних” країнах світу. Підготовка професійних велосипедистів-шосейників. Відмінні риси підготовки професійних боксерів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьо го	у тому числі					усьо го	у тому числі				
		л	с	лаб	інд	с.р.		л	с	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Соціальні основи розвитку професійного спорту												
Тема 1 Організаційно - правові основи професійного спорту.	18	4	4	-	-	10	22	4	2	-	-	16
Тема 2. Економічні основи розвитку ПС.	18	4	4	-	-	10	16	2	2	-	-	12
Разом за змістовим модулем 1	36	8	8	-	-	20	38	6	4	-	-	28
Змістовий модуль 2. Системи підготовки спортсменів у професійному спорті												
Тема 3. Системи змагань у професійних видах спорту.	20	4	4	-	-	12	12	2	2	-	-	14
Тема 4. Системи відбору новачків у професійних видах.	16	4	4	-	-	8	12	4	2	-	-	12
Тема 5. Підготовка спортсменів у професійних видах спорту	18	4	6	-	-	8	12	4	2	-	-	10
Разом за змістовим модулем 2	54	12	14	-	-	28	52	10	6	-	-	36
Усього годин	90	20	22	-	-	48	90	16	10	-	-	64

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Організаційно - правові основи професійного спорту.	4	2
2	Економічні основи розвитку професійного спорту.	4	2
3	Системи змагань у професійних видах спорту.	4	2
4	Системи відбору новачків у професійних видах.	4	2
5	Підготовка спортсменів у професійних видах спорту	6	2
	Разом	22	10

6. Теми практичних занять

7. Теми лабораторних занять

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Організаційно-правові основи професійного спорту. Конспект самопідготовки. Аналітична робота «Аналіз діяльності комісiонера (президента) професійної ліги (за вибором)» Аналітична робота «Стан та перспективи розвитку професійного спорту в Україні».	10	16
2	Економічні основи розвитку ПС. Конспект самопідготовки	10	12
3	Системи змагань у професійних видах спорту. Конспект самопідготовки. Творча робота «Розробити систему змагань професійної ліги»	12	14
4	Системи відбору новачків у професійних видах спорту. Конспект самопідготовки. Аналітична робота «Порівняльний аналіз систем відбору у професійних видах спорту».	8	12
5	Підготовка спортсменів у професійних видах спорту. Конспект самопідготовки.	8	10
	Разом	48	64

9. Індивідуальні завдання

1. Конспекти самопідготовки.
2. Аналітична робота (на вибір):
«Аналіз діяльності комісiонера (президента) професійної ліги (за вибором)».

«Стан та перспективи розвитку професійного спорту в Україні».
 «Порівняльний аналіз систем відбору у професійних видах спорту».

3. Творча робота «Розробити систему змагань професійної ліги».

10. Методи навчання

1. Самостійна робота студентів:

- підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, тощо);
- виконання практичних завдань протягом семестру;
- самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни;
- виконання контрольних робіт студентами заочної і дистанційної форм навчання;
- підготовка і виконання завдань, передбачених програмою практичної підготовки;
- підготовка до усіх видів контролю (іспиту, заліку тощо).

2. Словесні методи: лекція, обговорення, бесіда.

3. Наочні методи: демонстрація слайдів, фільмів.

11. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та семінарських занять в усній та письмовій формах.

1. Перевірка конспектів самопідготовки.
2. Опитування на семінарах.
3. Написання аналітичної письмової роботи.
4. Написання творчої письмової роботи.

Підсумковий контроль – іспит.

Екзаменаційні вимоги

1. Ліга як основна структурна одиниця професійного спорту.
2. Структура професійної спортивної ліги.
3. Функції Ради управління лігою.
4. Функції адміністрації ліги.
5. Функції президента ліги.
6. Професійний спортивний клуб як низова ланка професійної спортивної ліги.
7. Структура професійного спортивного клубу.
8. Форми володіння професійними спортивними клубами.
9. Регулювання взаєностосунків між професійними спортивними клубами та між клубами і лігою.
10. Передумови створення Асоціацій спортсменів професійних ліг.
11. Зміст діяльності „Асоціацій спортсменів професійних ліг” щодо соціального захисту спортсменів-професіоналів.
12. Формування правових засад у північно-американському професійному спорті.

13. Роль судового права у формуванні правових засад північно-американського професійного спорту.

14. Роль антимонопольного законодавства у формуванні правових засад північно-американського професійного спорту.

15. Вплив законодавства Євросоюзу на формування правових засад професійного спорту в Європі.

16. Роль "Справи Босмана" у формуванні правових засад професійного спорту в Європі.

17. Колективна угода як основний документ, що регулює трудові взаємовідносини у професійному спорті.

18. Структура і зміст типового індивідуального контракту спортсмена-професіонала.

19. Структура і зміст системи обмеження прав професійних спортсменів.

20. Зміст діяльності арбітражних судів у професійному спорті.

21. Аналіз відмінних рис правового регулювання у північно-американському та європейському професійному спорті.

22. Монополія і конкуренція у спортивному бізнесі.

23. Специфіка бізнесу у професійному спорті.

24. Підприємництво у сфері спорту.

25. Маркетинг спортивних послуг.

26. Фактори, що сприяють зростанню відвідуваності спортивних змагань.

27. Джерела прибутків у професійному спорті.

28. Статті видатків у професійному спорті.

29. Основні показники комерційної діяльності професійних ліг.

30. Ключові чинники економічної ефективності систем змагань у професійному спорті.

31. Спільні риси систем змагань в ігрових видах професійного спорту.

32. Характерні особливості систем змагань НБА, ГБЛ, НХЛ, НФЛ, АТП та ВТА.

33. Система змагань у професійному боксі.

34. Особливості системи змагань у професійних шосейних велогонках.

35. Система змагань "Формула-1".

36. Особливості побудови системи комерційних змагань "Гран-прі" ІААФ та "Діамантової ліги".

37. Сутність відбору спортсменів у командних ігрових видах професійного спорту за системою "драфт"

38. Сутність драфт-лотереї.

39. Сутність драфту розширення.

40. Сутність драфту відмов.

41. Провідні критерії відбору спортсменів до НБА.

42. Провідні критерії відбору спортсменів до ГБЛ.

43. Провідні критерії відбору спортсменів до НФЛ.

44. Провідні критерії відбору спортсменів до НХЛ.

45. Сутність відбору пілотів в авто гонках Формула-1.

46. Провідні критерії відбору у професійному боксі.

47. Провідні принципи формування професійних команд велогонщиків.
 48. Організаційна структура системи відбору тенісистів.
 49. Провідні критерії відбору в тенісі.
 50. Характерні особливості тренувального процесу в командах НБА.
 51. Спільні та відмінні риси систем підготовки хокеїстів у Канаді і провідних „хокейних” країнах Європи.
 52. Основи методики підготовки хокеїстів в командах НХЛ.
 53. Спільні та відмінні риси систем підготовки футболістів у провідних „футбольних” країнах Європи.
 54. Основи методики підготовки професійних футболістів.
 55. Основні напрямки вдосконалення системи підготовки висококваліфікованих тенісистів.
 56. Особливості методики підготовки велосипедистів-шосейників.
 57. Основи методики підготовки боксерів-професіоналів.

12. Розподіл балів, які отримують магістранти (денна та заочна форма навчання)

Виконання	Завдання	К-сть балів, мах	Загальна к-сть балів	
			Обов'язково	мах
Обов'язково	Творча письмова робота (презентація): «Система змагань професійної ліги»	10	18	50
Опціонально	Пасивне навчання (присутність на лекціях)	10		
	Активне навчання (відповіді, участь у дискусії)	40		
	Конспекти самопідготовки	10		
	Аналітична письмова робота (за вибором): «Аналіз діяльності комісонера (президента) професійної ліги (за вибором)». «Стан та перспективи розвитку професійного спорту в Україні». «Порівняльний аналіз систем відбору у професійних видах спорту».	6		
Обов'язково	Екзамен		50	

Розподіл балів, які отримують магістранти, які навчаються за індивідуальним планом-графіком

Виконання	Завдання	К-сть	Загальна к-сть балів
-----------	----------	-------	----------------------

		балів, мах	Обов'язково	мах
Опціонально	Творча письмова робота (презентація): «Система змагань професійної ліги»	10	18	50
	Пасивне навчання (присутність на лекціях)	10		
	Активне навчання (відповіді, участь у дискусії)	40		
	Конспекти самопідготовки	10		
	Аналітична письмова робота (за вибором): «Аналіз діяльності комісiонера (президента) професійної ліги (за вибором)». «Стан та перспективи розвитку професійного спорту в Україні». «Порівняльний аналіз систем відбору у професійних видах спорту».	6		
Обов'язково	Екзамен		82	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
61-67	E		
35-60	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Змістовний модуль 1. Соціальні основи розвитку професійного спорту.

Тема 1. (1-2 заняття). Організаційно-правові основи професійного спорту.

Ліга як основна структурна одиниця професійного спорту. Статут професійної спортивної ліги. Рада управління лігою як найвищий законодавчий та виконавчий орган ліги. Функції президента та адміністрації ліги. Професійний спортивний клуб як низова ланка професійної спортивної ліги. Статут професійного спортивного клубу. Форми володіння професійними спортивними клубами. Передумови виникнення Асоціацій спортсменів професійних ліг. Роль Асоціацій спортсменів професійних спортивних ліг у боротьбі за соціальні права спортсменів.

Формування правових засад у північно-американському професійному спорті: трудове і податкове законодавство, судове право. Вплив законодавства Євросоюзу на формування правових засад професійного спорту в Європі. Роль “Справи Босмана” у формуванні правових засад професійного спорту в Європі. Колективна угода. Типовий індивідуальний контракт спортсмена, його структура і зміст. Елементи системи заходів обмеження прав професійних спортсменів.

Тема 2. (3-4 заняття). Економічні основи розвитку професійного спорту.

Монополія і конкуренція у спортивному бізнесі. Відмінні риси комерційної діяльності у професійному спорті. Підприємництво у сфері спорту. Маркетинг спортивних послуг. Фактори, що сприяють зростанню відвідуваності спортивних змагань.

Джерела прибутків у професійному спорті. Ліцензійно-комерційна діяльність як один із перспективних напрямів економічної діяльності у професійному спорті. Статті видатків у професійному спорті.

Теми та алгоритм виконання самостійних робіт.

1. Аналіз діяльності комісіонера (президента) професійної ліги (за вибором)

Студент, користуючись інформацією з доступної літератури та мережі Інтернет, повинен проаналізувати позитивні та негативні аспекти діяльності того чи іншого комісіонера обраної ним професійної ліги.

2. Стан та перспективи розвитку професійного спорту в Україні.

Студент на прикладі одного, кількох видів спорту або ж загалом усього професійного спорту повинен проаналізувати його (їхній) стан сьогодні та можливі перспективи розвитку в Україні. Акцент повинно бути зроблено на правовому регулюванні професійного спорту в Україні.

Змістовий модуль 2. Системи підготовки спортсменів у професійному спорті.

Тема 3. (5-6 заняття). Системи змагань у професійних видах спорту.

Чинники економічної ефективності систем змагань у професійному спорті. Порівняльний аналіз систем змагань в НБА, ГБЛ, НФЛ та НХЛ. Системи змагань у футболі та тенісі.

Система змагань у професійному боксі. Система змагань у велоспорті. Система змагань “Формула – 1”. Система змагань в легкій атлетиці.

Тема 4. (7-8 заняття). Системи відбору новачків у професійному спорті.

Сутність системи “драфт” і її вплив на економічну ефективність діяльності у професійному спорті. Драфт-лотерея. Драфт розширення. Драфт відмов. Відбір у професійному спорті як фактор зростання майстерності спортсменів. Відбір новачків в НБА. Система відбору спортсменів в ГБЛ. Особливості відбору новачків в НФЛ. Відбір новачків в НХЛ.

Відбір пілотів до гонок “Формула – 1”. Система відбору велогонщиків до участі у професійних шосейних гонках. Особливості відбору спортсменів у професійному боксі. Система відбору спортсменів у професійному тенісі.

Тема 5. (9-11-е заняття). Особливості підготовки професійних спортсменів в індивідуальних та індивідуально-командних видах професійного спорту.

Особливості підготовки професійних тенісистів у провідних “тенісних” країнах світу. Підготовка професійних велосипедистів-шосейників. Відмінні риси підготовки професійних боксерів.

Алгоритм виконання творчої роботи (презентація).

1. Система змагань у професійному спорті.

Мета: розробити систему змагань професійної ліги (вид спорту обирається довільно). Дати обґрунтування економічної ефективності запропонованої системи змагань.

Алгоритм виконання творчої роботи:

1. Визначити вид спорту, з якого будуть проводитись змагання.
2. Проаналізувати правила змагань та вимоги до проведення змагань у обраному виді спорту.
3. Визначити кількість команд, учасників та тривалість проведення змагань.
4. Описати систему змагань.
5. Обґрунтувати економічну ефективність запропонованої системи змагань.

Теми та алгоритм виконання самостійних робіт.

Порівняльний аналіз систем відбору у професійних видах спорту.

Розкрити системи відбору у професійних видах спорту. Охарактеризувати спільні та відмінні риси систем відбору. Обґрунтувати доцільність систем відбору у професійних видах спорту.

Рекомендована література

Основна:

1. Бріскін Ю. А. Соціально-економічні аспекти гонок „Формула-1” / Бріскін Ю. А., Линець М. М. // Актуальні проблеми організації фізичного виховання студентської та учнівської молоді Львівщини : зб. наук. пр. – Львів, 2003. – С. 24–28.

2. Гуськов С. И. Профессиональный спорт в США / Гуськов Г. И. // Спорт за рубежом. – 1990. – № 10. – С. 10–11.
3. Гуськов С. И. Организационные и социально-экономические основы развития профессионального спорта в США : автореф. дис. ... д-ра пед. наук. – Киев : КГИФК, 1991. – 46 с.
4. Линець М. М. Економічна ефективність систем змагань в командних ігрових видах професіонального спорту / М. М. Линець // Сучасні проблеми розвитку теорії та методики спортивних і рухливих ігор : тези III Всеукр. наук.-практ. конф. – Львів, 1999. – С. 18–19.
5. Линець М. Особливості розвитку і функціонування професійного спорту в Європі / Михайло Линець, Володимир Артюх // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : зб. наук. пр. Волин. держ. ун-ту імені Лесі Українки. – Луцьк, 2002. – Т. 1. – С. 24–26.
6. Сухов В. Особливості організації відбору баскетболістів до студентських команд США [Електронний ресурс] / Владислав Сухов, Михайло Линець // Спортивна наука України. – 2017. – № 5(81). – С. 41–45. – Режим доступу: <http://sportscience.ldufk.edu.ua/index.php/snu/article/view/647/625>
7. Линець М. М. Професійний спорт і міжнародний спортивний рух / М. М. Линець // Актуальні проблеми організації фізичного виховання студентської та учнівської молоді Львівщини : матеріали II Регіон. наук.-практ. конф. – Львів, 2003. – С. 86–87.
8. Линець М. Розвиток професійного спорту в Україні / Михайло Линець, Людмила Шульга // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2005. – № 1. – С. 23–29.
9. Линець М. М. Соціально-економічні аспекти сучасного професійного спорту / Линець М. М. // Актуальні проблеми організації фізичного виховання студентської та учнівської молоді Львівщини : зб. наук. пр. – Львів, 2005. – С. 36–37.
10. Линець М. М. Специфіка бізнесу у професіональному спорті Линець М. М. // Роль фізичної культури і спорту в здоровому способі життя : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. – Львів, 2001. – С. 46–49.
11. Линець М. М. Формування правових засад професійного спорту в Європі / Линець М. М. // Роль фізичної культури в здоровому способі життя : матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф., 24–25 грудня 1999 р. – Львів, 1999. – С. 63–64.
12. Нерода Н. Періодизація розвитку професійного спорту в Європі / Неоніла Нерода, Юрій Бріскін // Фізична активність, здоров'я і спорт. – 2016. – № 2(24). – С. 3–10.
13. Нерода Н. Характеристика європейської моделі професійного спорту та її відмінності від американської [Електронний ресурс] / Неоніла Нерода // Спортивна наука України. – 2016. – № 2(72). – С. 68–72. – Режим доступу: <http://sportscience.ldufk.edu.ua/index.php/snu/article/view/418>
14. Профессиональный спорт : учеб. для вузов / С. И. Гуськов, В. Н. Платонов, М. М. Линец, Б. Н. Юшко. – Киев : Олимпийская литература, 2000. – 392 с.

15. Сухов В. І. Стан проблеми відбору баскетболістів до команд провідних професійних ліг / Сухов В. І., Линець М. М. // Матеріали I Всеукраїнської з міжнародною участю науково-практичної Інтернет-конференції (20-21 грудня 2016 р.) «Баскетбол: історія, сучасність і перспективи» (з нагоди святкування 125-річчя існування баскетболу в світі. – Дніпро, ЛДІФКіС, 2016. – С.176-178.

Допоміжна:

1. Бріскін Ю. Характеристика комерційних змагань у фехтуванні / Юрій Бріскін, Мар'ян Пітин, Неоніла Нерода, Олександр Ваулін // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. Вінницьк. держ. пед. ун-ту імені Михайла Коцюбинського. – Вінниця, 2014. – Вип. 18, т. 1. – С. 356–361.

2. Гуськов С. И. Спортивный маркетинг / С. И. Гуськов. – Киев : Олимпийская литература, 1995. – 296 с.

3. Платонов В. Труден путь к истинному профессионализму. Украинский футбол: несбывшиеся надежды, поиски, ошибки / Владимир Платонов // Зеркало недели. – 1998. – № 24(193). – 13 июня.

4. Платонов В. Труден путь к истинному профессионализму. Украинский футбол: несбывшиеся надежды, поиски, ошибки / Владимир Платонов // Зеркало недели. – 1998. – № 25(194). – 20 июня.

Інформаційні ресурси інтернет:

1. Міжнародна Федерація футболу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.fifa.com/>

2. Головна Ліга бейсболу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.mlb.com/>

3. Національна баскетбольна асоціація [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nba.com/>

4. Національна хокейна ліга [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nhl.com/>

5. Національна футбольна ліга [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nfl.com/>